

Sosyal Hizmetler ve Sağlık Sektöründe
İşyeri Şiddetinin Araştırılması ve Önlenmesi projesi

SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ŞİDDET ARAŞTIRMASI SONUÇ RAPORU

2020 ANKARA

SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ŞİDDET ARAŞTIRMASI SONUÇ RAPORU

ISBN

978-605-74791-1-2

BASKI

BAŞAK MATBAACILIK TANITIM HİZMET.İTH.İHRTİC.LTD.ŞTİ.
Anadolu Bulvarı Meka İş Merkezi No:5 Kat:7 Gimat – Yenimahalle / ANKARA
Tel: (0312) 397 16 17 • www.basakmatbaa.com

BASIM TARİHİ

2020 Ankara

ÖZ SAĞLIK - İŞ SENDİKASI

Gazi Mahallesi Adanır Sokak No: 21 Yenimahalle – ANKARA
Tel: (0312) 211 10 5 • Faks: (0312) 211 10 70

Öz Sağlık ve Hizmet İşçileri Sendikası yayınıdır. **Yazılar, tablolar ve görseller izin alınmadan tümüyle veya kısmen yayınlanamaz, kullanılamaz.** ©

Kıymetli Okurlar,

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından finanse edilmekte olan “Sosyal Hizmetler ve Sağlık Sektöründe İşyeri Şiddetinin Araştırılması ve Önlenmesi” Projesi kapsamında gerçekleştirmiş olduğumuz “Sağlık İşyerlerinde Çalışanlara Yönelik Şiddet” araştırmasının sonuçlarını sizinle paylaşmaktan kıvanç duyarım. Tüm dünyada olduğu gibi sağlık iş yerlerinde sağlık çalışanlarına yönelik şiddet ülkemizde de bir sorun olmaya devam ediyor. İçinden geçtiğimiz bu zor günlerde dahi sağlık çalışanlarına yönelik şiddete ilişkin haberler gelmeye devam ediyor.

Her ne kadar ülkemizdeki duruma ilişkin tespitler olsa da Türkiye geneline yayılmış, yüksek katılımlı, sadece sağlık çalışanlarını değil sağlık iş yeri çalışanlarını kapsayan bir çalışmanın sorunun önemine dikkat çekmekte önemli bir araç olacağı kanaatindeyim. Bu nedenle 8001 sağlık iş yeri çalışanın katılımıyla gerçekleştirmiş olduğumuz araştırmamızın bundan sonra sağlıkta şiddet sorununun çözümü için yapılacak olan işyerlerinin kendi şiddet politikalarını oluşturmalarında, akademik alanda yapılacak olan çalışmalara ve mevzuat çalışmalarına ışık tutmasını ümit ediyoruz.

Sağlık Bakanlığına bağlı olarak çalışan işyerlerinde görev alan gerek üyemiz olan işçi arkadaşlarımız, gerekse memur kadrosunda yer alan sağlık çalışanları bir bütündür ve sağlıkta şiddet o işyerinde çalışan herkesi memur ya da işçi ayırt etmeksizin etkilemektedir. Daha önce daha küçük çapta ve bölgesel ya da işyeri bazında yapılan araştırmalar da tıpkı bizim Türkiye genelinde yürütmüş olduğumuz çalışmamızda olduğu gibi durumun vehametini ve çalışanlar üzerindeki olumsuz etiklerini ortaya koymaktadır.

Yapmış olduğumuz araştırmamızda hangi meslek gruplarının daha fazla şiddete uğradığını, şiddet uygulayıcısının şiddetin türüne göre değişip değişmediğini, en sık rastlanan şiddet türlerini ve şiddetin çalışanlar üzerinde bıraktığı etkileri ortaya koymaya çalıştık. Umarım araştırmamız bundan sonra yapılacak çalışmalara temel oluşturacaktır.

Saygılarımla,

Devlet Sert
Genel Başkan

SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ŞİDDET ARAŞTIRMASI SONUÇ RAPORU

Literatür araştırmalarından elde edilen bulgular ile sağlık işyerinde şiddet konusunu en iyi ölçecek değişkenler tespit edilmiştir. Bu çalışma kapsamında kullanılan anket, daha önce Oya Çamcı'nın lisansüstü tez çalışmasında kullanılmış olup, mevcut soruların ölçüm noktasındaki yeterliliği daha önce yapılan tez çalışması ile tetkik edilmiştir.

Araştırma kapsamında kullanılacak olan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, yaş, cinsiyet gibi sosyo-demografik bilgilerin yer aldığı bölümdür. İkinci bölümde ise çalışmaya yön verecek olan araştırma soruları yer almaktadır. İş yerinde şiddet durumlarına ilişkin soruların yer aldığı bu bölüm toplamda 33 çoktan seçmeli sorudan oluşmaktadır.

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS for Windows 11.0 programı ile analiz edilmiştir. Soru formundan elde edilen verilerin iç tutarlılıkları Cronbach-alpha katsayısı ile hesaplanacaktır. Bulguların sunumunda sürekli değişkenler için aritmetik ortalama±standart sapma, niteliksel veriler için frekans tabloları kullanılmıştır. Niteliksel veriler arasındaki ilişkilerin araştırılmasında ki-kare testinden faydalanılacaktır. Ayrıca, meslek grupları gibi 2'den fazla grubun ölçüm değerleri arasında fark olup olmadığının irdelenmesinde Tek yönlü varyans analizi (one-way ANOVA) yöntemi kullanılacaktır. İstatistiksel değerlendirmelerde yanılma düzeyi olarak $\alpha=0.05$ değeri seçilmiştir. Bu değere eşit ya da küçük p değerleri için "istatistiksel açıdan anlamlı (önemli) derecede farklılığın olduğu" yorumu yapılacaktır.

Araştırma Ağustos-Ekim 2020 tarihleri arasında Öz-Sağlık İş Sendikasına üye olan sağlık işyerlerinde çalışan üyelerce ve araştırmaya katılım isteği taşıyan sağlık çalışanlarını kapsamaktadır. Araştırmaya toplam 8001 kişi katılmıştır.

KATILIMCILARIN SOSYO-DEMOGRAFİK BULGULARI

Araştırmaya katılan 8001 katılımcının %51,3'ü erkek ve %48,7'si ise kadındır. Bu bakımdan cinsiyet düzeyinde dengeli bir dağılım sağlanmıştır.

Katılımcıların yaş dağılımlarına bakıldığında ise %28,2'sinin 18-25 yaş, %43,5'inin 26-35 yaş, %22,3'ünün 36-45 yaş, %5,6'sının 45-66 yaş ve 0,4'ünün 56 yaş ve üstü olduğu görülmektedir.

Katılımcıların %41,9'u bekar, %58,1'i ise evlidir.

Tablo:1

Katılımcıların Sosyo-Demografik Bilgileri

		n	%
Yaş	18-25 Yaş	2255	28,2
	26-35 Yaş	3478	43,5
	36-45 Yaş	1782	22,3
	45-55 Yaş	452	5,6
	56 Yaş ve üstü	34	,4
Cinsiyet	Erkek	4101	51,3
	Kadın	3900	48,7
Medeni Hal	Bekâr	3353	41,9
	Evli	4648	58,1
Eğitim	Fakülte	470	5,9
	İki Yıllık Yüksek Okul	1755	21,9
	Dört Yıllık Yüksek Okul	538	6,7
	Lise (SML vb.)	4608	57,6
	Orta Okul	621	7,8
	Diğer	9	,1

Katılımcıların %5,9'u fakülte, %21,9'u iki yıllık yüksek okul, %6,7'si dört yıllık yüksek okul, %57,6'sı lise ve dengi okul ve %7,8'i ortaokul mezunudur.

Katılımcıların meslek gruplarına göre dağılımı ise aşağıdaki gibidir.

Tablo:2 Katılımcıların Mesleklere Göre Dağılımları

	n	%	
Meslek	Acil Tıp Teknisyeni/Paramedik	38	,5
	Ambulans sürücüsü	556	6,9
	Teknik Destek Personeli	137	1,7
	Biyomedikal	56	,7
	Destek Personeli	1856	23,2
	Diğer	163	2,0
	Güvenlik Görevlisi	722	9,0
	Hasta danışma ve hasta takip işleri	133	1,7
	Hasta karşılama ve yönlendirme görevlisi	556	6,9
	Hekim	435	5,4
	Hemşire	272	3,4
	İdari Destek Personeli	111	1,4
	Klinik destek elemanı (hastane)	1307	16,3
	Sterilizasyon ve dezenfeksiyon	72	,9
	Tıbbi dokümantasyon	96	1,2
	Tıbbi sekreterlik	947	11,8
	Yardımcı klinik elemanı (dış)	419	5,2
	Yaşlılar ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmetler	36	,4
	Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	70	,9
	Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri	19	,2

Katılımcıların çalışma saatleri incelendiğinde ise %51,1'inin sadece gündüz, %44,6'sının gündüz ve gece dönüşümlü ve %2,1'inin sadece gece çalıştığı anlaşılmaktadır.

Tablo:3 Katılımcıların Çalışma Saatleri

	n	%	
Çalışma saatleri	Sadece gündüz	4086	51,1
	Gündüz ve gece dönüşümlü	3568	44,6
	Sadece gece	169	2,1
	Diğer	178	2,2

Çalışılan Süre Boyunca Şiddete Maruz Kalma Durumu

Çalışanlara sağlık sektöründe çalıştıkları süre boyunca şiddete uğrayıp uğramadıkları sorulduğunda ise %67'si şiddete uğramadığını ifade ederken %33'ü şiddete uğradığını ifade etmiştir. Ancak katılımcılara son 12 ayda işyerinde şiddete maruz kalıp kalmadıkları sorulduğunda ise katılımcıların %78,6'sının evet dediği görülmektedir. O nedenle katılımcıların bu soruyu yanıtlarken konuyu fiziksel şiddetle ilişkilendirmiş olabileceği düşünülmektedir.

Bu veri dışında katılımcılara sağlık sektöründe çalıştıkları süre içinde şiddete uğrayıp uğramadıkları sorulduğunda ise evet uğradın diyenlerin oranı %69,7'dir. Hayır hiç uğramadım diyenlerin oranı ise %30,3'dür.

Tablo:4 Katılımcıların Çalıştıkları Süre Boyunca Şiddete Maruz Kalma Durumları

	n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Hayır	5360	67,0
	Evet	2641	33,0
	Toplam	8001	100,0

Maruz Kalınan Şiddet Türleri

Çalışanların sağlık sektöründe çalıştıkları süre boyunca en çok karşılaştıkları şiddet türü sözel şiddettir. Sözel şiddeti mobbing, fiziksel şiddet ve cinsel şiddet takip etmektedir.

Tablo:5 Maruz Kalınan Şiddet Türü

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Fiziksel	Hayır	1655	62,7	
		Evet	986	37,3	
	Sözel	Hayır	187	7,1	
		Evet	2454	92,9	
	Mobbing	Hayır	1332	50,4	
		Evet	1309	49,6	
	Cinsel	Hayır	2512	95,1	
		Evet	129	4,9	
	Evet				

Şiddet Türüne Göre Uygulayıcılar

Yapılan araştırma şiddetin türüne göre şiddet uygulayıcılarının da farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Buna göre sağlık çalışanlarının fiziksel şiddeti en çok hasta yakını (%76,6) ve hastadan (%59) gördüğü anlaşılmaktadır.

Aynı şekilde sağlık çalışanları sözel şiddeti de en çok hasta yakını (%79,1) ve hastalardan (%65,2) gördüğü anlaşılmaktadır.

Mobbing de ise durum daha farklıdır. Sağlık çalışanları mobbingi en çok yöneticilerinden (%63,8), hasta yakınlarından (%37,4) ve iş arkadaşlarından (%31,9) görmektedirler.

Cinsel taciz sağlık sektöründe en az karşılaşılan şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Sağlık çalışanlarından işyerinde cinsel tacize uğrayan katılımcıların en çok yöneticileri (%35,4) ve hasta yakınları (%28,7) tarafından maruz bırakıldıkları görülmektedir.

Tablo:6

Şiddet Türüne Göre Uygulayıcılar

					n	%		
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Fiziksel	Evet	Fiziksel/Hasta	Hayır	404	41,0	
					Hasta	582	59,0	
				Fiziksel/Hasta yakını	Hayır	231	23,4	
					Hasta yakını	755	76,6	
				Fiziksel/İş Arkadaşı	Hayır	906	91,9	
					İş arkadaşı	80	8,1	
				Fiziksel/Yönetici	Hayır	859	87,1	
					Yönetici	127	12,9	
		Fiziksel/Diğer	Hayır	964	97,8			
			Diğer	22	2,2			
			Sözel	Evet	Sözel/Hasta	Hayır	853	34,8
					Hasta	1601	65,2	
		Sözel/Hasta yakını			Hayır	514	20,9	
					Hasta yakını	1940	79,1	
Sözel/İş Arkadaşı	Hayır	2076			84,6			
	İş arkadaşı	378			15,4			
Sözel/Yönetici	Hayır	1999	81,5					
	Yönetici	455	18,5					

			Sözel/Diğer	Hayır	2383	97,1
				Diğer	71	2,9
	Mobbing	Evet	Mobbing/Hasta	Hayır	932	71,2
				Hasta	377	28,8
			Mobbing/Hasta Yakını	Hayır	819	62,6
				Hasta yakını	490	37,4
			Mobbing/İş Arkadaşı	Hayır	892	68,1
				İş arkadaşı	417	31,9
			Mobbing/Yönetici	Hayır	474	36,2
				Yönetici	835	63,8
Mobbing/Diğer			Hayır	1244	95,0	
			Diğer	65	5,0	
Cinsel	Evet	Taciz/Hasta	Hayır	89	80,2	
			Hasta	22	19,8	
		Taciz/Hasta Yakını	Hayır	92	71,3	
			Hasta yakını	37	28,7	
		Taciz/İş Arkadaşı	Hayır	103	79,8	
			İş arkadaşı	26	20,2	
		Taciz/Yönetici	Hayır	82	64,6	
			Yönetici	45	35,4	
		Taciz/Diğer	Hayır	121	93,8	
			Diğer	8	6,2	

Son 12 Ayda Şiddete Maruz Kalma Durumu

Katılımcılara son 12 ay içinde iş yerinde şiddete uğrayıp uğramadıkları sorulduğunda katılımcıların %78,6'sının şiddete uğradığı görülmektedir.

Tablo:7

Son 12 Ayda Şiddete Maruz Kalma Durumu

		n	%
Son 12 ay içinde şiddet gördünüz mü?	Son 12 Ayda Hayır	565	21,4
	Son 12 Ayda Evet	2076	78,6

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Fiziksel Şiddetin Kaynağı

Araştırmaya dahil olan katılımcıların %19,6'sı son 12 ay içinde fiziksel şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Fiziksel şiddete uğrayan katılımcıların fiziksel şiddeti en çok hasta yakınlarından gördüğü anlaşılmaktadır.

Tablo:8

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Fiziksel Şiddetin Kaynağı

			n	%	
Son 12 ay içinde şiddet gördünüz mü?	Son 12 ay içinde fiziksel şiddet gördünüz mü?	Son 12 ay içinde bir hasta tarafından fiziksel şiddet gördünüz mü?	Hayır	1670	80,4
			Evet	406	19,6
	Son 12 ay içinde bir hasta yakını tarafından fiziksel şiddet gördünüz mü?	Hayır	1566	75,4	
		Evet	510	24,6	
	Son 12 ay içinde bir iş arkadaşınız tarafından fiziksel şiddet gördünüz mü?	Hayır	2018	97,2	
		Evet	58	2,8	
	Son 12 ay içinde bir yönetici tarafından fiziksel şiddet gördünüz mü?	Hayır	1982	95,5	
		Evet	94	4,5	
	Son 12 ay içinde diğer bir kaynaktan fiziksel şiddet gördünüz mü?	Hayır	2062	99,3	
		Evet	14	,7	

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Sözel Saldırının Kaynağı

Sözel şiddet incelendiğinde ise katılımcıların %55,9'unun son 12 ay içinde sözel şiddete maruz kaldığı görülmektedir. Bu başlıkta da çalışanların en çok hasta yakını tarafından sözel şiddete maruz kaldığı görülmektedir.

Tablo:9

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Sözel Saldırının Kaynağı

			n	%
Son 12 ay içinde şiddet gördünüz mü?	Son 12 ay içinde bir hasta tarafından sözel saldırı gördünüz mü?	Hayır	915	44,1
		Evet	1161	55,9
	Son 12 ay içinde bir hasta yakını tarafından sözel saldırı gördünüz mü?	Hayır	604	29,1
		Evet	1472	70,9
	Son 12 ay içinde bir iş arkadaşınız tarafından sözel saldırı gördünüz mü?	Hayır	1797	86,6
		Evet	279	13,4
	Son 12 ay içinde bir yönetici tarafından sözel saldırı gördünüz mü?	Hayır	1758	84,7
		Evet	318	15,3
	Son 12 ay içinde diğer bir kaynaktan sözel saldırı gördünüz mü?	Hayır	2032	97,9
		Evet	44	2,1

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Bullying/Mobbing Kaynağı

Katılımcıların %13'ü son 12 ay içinde mobbinge **uğradığını ifade etmiştir. Diğer şiddet türlerinden farklı olarak** Mobbing uygulayıcısının yöneticisi tarafından uygulandığını bildirmiştir.

Tablo:10

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Bullying/
Mobbing Kaynağı

		n	%	
Son 12 ay içinde şiddet gördünüz mü?	Son 12 ay içinde bir hasta tarafından bullying/mobbing gördünüz mü?	Hayır	1807	87,0
		Evet	269	13,0
	Son 12 ay içinde bir hasta yakını tarafından bullying/mobbing gördünüz mü?	Hayır	1712	82,5
		Evet	364	17,5
	Son 12 ay içinde bir iş arkadaşınız tarafından bullying/mobbing gördünüz mü?	Hayır	1788	86,1
		Evet	288	13,9
	Son 12 ay içinde bir yönetici tarafından bullying/mobbing gördünüz mü?	Hayır	1491	71,8
		Evet	585	28,2
	Son 12 ay içinde diğer bir kaynaktan bullying/mobbing gördünüz mü?	Hayır	2034	98,0
		Evet	42	2,0

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Cinsel Taciz Kaynağı

Araştırmamızın sonuçlarına göre cinsel taciz en az karşılaşılan şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsel şiddetin uygulayıcısı ise en çok yöneticiler olarak belirtilmiştir.

Tablo:11

Son 12 Ayda Maruz Kalınan Cinsel Taciz Kaynağı

		n	%
Son 12 ay içinde şiddet gördünüz mü?	Son 12 ay içinde bir hasta tarafından cinsel taciz gördünüz mü?	Hayır	2040 98,3
		Evet	36 1,7
	Son 12 ay içinde bir hasta yakını tarafından cinsel taciz gördünüz mü?/Yakını	Hayır	2051 98,8
		Evet	25 1,2
	Son 12 ay içinde bir iş arkadaşınız tarafından cinsel taciz gördünüz mü?	Hayır	2045 98,5
		Evet	31 1,5
	Son 12 ay içinde bir yönetici tarafından cinsel taciz gördünüz mü?	Hayır	2035 98,0
		Evet	41 2,0
	Son 12 ay içinde diğer bir kaynaktan cinsel taciz gördünüz mü?	Hayır	2070 99,7
		Evet	6 ,3

İşyeri Şiddetini Tipik Bulma Durumu

Araştırmadan elde ettiğimiz bir diğer önemli sonuç ise katılımcıları sağlık sektöründe çalıştıkları süre boyunca şiddet görüp görmedikleri sorulduğunda evet diyenlerin %69,7'si şiddete uğramanın olağan olduğunu ifade ederken %30,3'ü ise olağan olmadığını belirtmiştir.

Tablo:12

İşyeri Şiddetini Tipik Bulma Durumu

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Olağan mı?	Hayır	800	30,3%
			Evet	1841	69,7%

Şiddet Olayının Meydana Geldiği Gün

Araştırmamızda çalışanların en çok şiddetle karşılaştıkları gün pazartesi (%24,7) olarak belirlenmiştir. Diğer günler arasında çok büyük bir farklılık yoktur.

Tablo:13

Şiddet Olayının Meydana Geldiği Gün

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Gün	Pazartesi	652	24,7
			Salı	75	2,8
			Çarşamba	156	5,9
			Perşembe	101	3,8
			Cuma	99	3,7
			Cumartesi	53	2,0
			Pazar	29	1,1
			Hatırlamıyorum	1476	55,9

Şiddet Olayının Meydana Geme Zamanı

Katılımcılar en sık şiddete uğradıkları zaman dilimi poliklinik saatleri (%48,7) olarak belirtilmiştir.

Tablo:14

Şiddet Olayının Meydana Geme Zamanı

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Zaman	Ziyaret saatinde	579	21,9
			Poliklinik hizmetleri sırasında	1285	48,7
			Taburculuk işlemleri sırasında	138	5,2
			Diğer	639	24,2

Şiddet Olayına Karşılık Verilme Şekli

Şiddete uğradığını belirten katılımcıların, uğradıkları şiddete ilişkin tutumlarında farklılık saptanmıştır. Katılımcıların %21,6'sı hiçbir şey yapmazken, %47,4 şiddet uygulayan kişiye yapmamasını söylemiş, %16,7'si hiçbir şey olmamış gibi davranmış, %22,4'ü kendisini fiziksel olarak korumaya çalışmış, sadece %33,7'si yöneticisine rapor etmiş, %17,2'si arkadaşına ya da ailesine söylemiş, %27,8'i ise bir meslektaşına anlatmıştır.

Tablo:15

Şiddet Olayının Olayına Karşılık Verilme Şekli

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Gördüğünüz şiddet karşısında ne tür bir tepki verdiniz?	Hiçbir şey yapmadım	Hayır	2070	78,4
			Evet	571	21,6
		Kişiye yapmamasını söyledim.	Hayır	1388	52,6
			Evet	1253	47,4
		Hiç olmamış saymaya çalıştım.	Hayır	2199	83,3
			Evet	442	16,7
		Kendimi fiziksel olarak korumaya çalıştım.	Hayır	2050	77,6
			Evet	591	22,4

	Yöneticiye rapor ettim.	Hayır	1751	66,3
		Evet	890	33,7
	Arkadaşlara/aileme anlattım.	Hayır	2186	82,8
		Evet	455	17,2
	Bir meslektaşına anlattım.	Hayır	1908	72,2
		Evet	733	27,8
	Diğer	Hayır	2070	78,4
		Evet	571	21,6

Şiddet Olayının Engellenebilme Durumu

Sağlık sektöründe çalıştığı süre boyunca şiddet gördüğünü belirten katılımcıların %87,5'i uğradıkları şiddetin engellenebilir olduğunu düşünmektedir.

Tablo:16

Şiddet Olayının Engellenebilme Durumu

		n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Engellenebilir miydi?		
		Hayır	331	12,5
		Evet	2310	87,5

Saldırı Gerçekleştiğinden Bu Yana Endişelenilen Durumlar

Fiziksel şiddete uğradığını belirten katılımcıların %84,3'ü saldırı olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olduğunu, %79'u saldırıyla ilgili rahatsız eden anıların, düşünce ve görüntülerin tekrarlandığını, %72,9'u saldırı ile ilgili duyguları hissetmekten kaçındığını, %68'i saldırı ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçındığını belirtmiştir.

Sözel saldırıya uğrayan mağdurlarda da en çok endişe duyulan alan %81,8 ile saldırıdan sonra devamlı tetikte ve savunma halinde olma durumudur. Bunu %67,3 ile saldırı ile duyguları hissetmekten kaçınma ve %62,6 ile saldırı ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma takip etmektedir.

Mobbinge uğrayan mağdurlarda ise %85 ile saldırıdan sonra devamlı tetikte ve savunma halinde olma, %82,2 saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anların, düşünce ve görüntülerin tekrarlaması, %74,8 ile saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma ve %63,8 ile saldırı/şiddet ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma yer almaktadır.

Cinsel tacize uğradığını ifade eden katılımcılarda ise %87,1 ile Saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma ve aynı oranda saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anların, düşünce ve görüntülerin tekrarlaması, %32,3 ile saldırı/şiddet olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olma yer almaktadır.

Tablo:17

Saldırı Gerçekleştiğinden Bu Yana Endişelenilen Durumlar

		n	%	
Fiziksel şiddet	Saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anların, düşünce ve görüntülerin tekrarlaması.	Hayır	169	21,0
		Evet	634	79,0
	Saldırı/şiddet ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma?	Hayır	257	32,0
		Evet	546	68,0
	Saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma.	Hayır	218	27,1
		Evet	585	72,9
	Saldırı/şiddet olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olma.	Hayır	126	15,7
		Evet	677	84,3
Sözel saldırı	Saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anların, düşünce ve görüntülerin tekrarlaması.	Hayır	325	24,0
		Evet	1029	76,0
	Saldırı/şiddet ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma?	Hayır	506	37,4
		Evet	848	62,6
	Saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma.	Hayır	443	32,7
		Evet	911	67,3
	Saldırı/şiddet olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olma.	Hayır	246	18,2
		Evet	1108	81,8

	Hayır	Evet	n	%
Bullying/ Mobbing	Saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anıların, düşünce ve görüntülerin tekrarlaması.		78	17,2
			375	82,8
	Saldırı/şiddet ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma		164	36,2
			289	63,8
	Saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma.		114	25,2
			339	74,8
	Saldırı/şiddet olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olma.		68	15,0
			385	85,0
Cinsel taciz	Saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anıların, düşünce ve görüntülerin tekrarlaması.		4	12,9
			27	87,1
	Saldırı/şiddet ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma?		24	77,4
			7	22,6
	Saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma.		4	12,9
			27	87,1
	Saldırı/şiddet olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olma.		21	67,7
			10	32,3

Şiddet Olayından Sonra Yaralanma Durumu

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü sorusuna evet olarak yanıt veren katılımcıların %19.1'i yaşadığı şiddet olayından dolayı fiziksel olarak yaralandığını ifade etmiştir.

Tablo:18

Şiddet Olayından Sonra Yaralanma Durumu

				n	%
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Şiddet olayından dolayı fiziksel olarak yaralandınız mı?	Hayır	2136	80,9
			Evet	505	19,1

Fiziksel Yaralanma Halinde Tedavi Görme Durumu

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü sorusuna evet olarak yanıt veren katılımcıların %19,1'i yaşadığı şiddet olayından dolayı fiziksel olarak yaralandığını ifade etmiştir. Fiziksel olarak yaralandığı ifade eden katılımcıların %69,1'i ise bunun için tedavi gördüğünü ifade etmiştir.

Tablo:19 Fiziksel Yaralanma Halinde Tedavi Görme Durumu

					n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Şiddet olayından dolayı fiziksel olarak yaralandınız mı?	Evet	Eğer cevabınız EVET ise bunun için tedavi gördünüz mü?	Hayır	156	30,9
					Evet	349	69,1

Şiddet Olayından Sonra İzin Alma Durumu

Sektörde çalıştığı süre içinde şiddet gördüğünü ifade eden katılımcıların %17'si şiddet olayı sonrasında izin aldığını ifade etmiştir.

Tablo:20 Şiddet Olayından Sonra İzin Alma Durumu

				n	%
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	İzin	Hayır	2192	83,0
			Evet	449	17,0

Şiddet Olayından Sonra Alınan İzin Süreleri

Sektörde çalıştığı süre içinde şiddet gördüğünü ifade eden katılımcıların %17'si şiddet olayı sonrasında izin aldığını ifade etmiştir. İzin almak durumunda kalanların %66,6'sı 1 gün, %15,4'ü 2-3 gün, %10,7'si 1 hafta, %5,1'i 2-3 hafta izin almak durumunda kaldığını belirtmiştir.

Tablo:21

Şiddet Olayından Sonra Alınan İzin Süreleri

					n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	İzin	Evet	İzin Süresi	1 gün	299	66,6
					2-3 gün	69	15,4
					1 hafta	48	10,7
					2-3 hafta	23	5,1
					1 ay	7	1,6
					2-6 ay	3	,7

Şiddet Olayında Nedenlerin Araştırılma Durumu

Sağlık sektöründe çalıştığı süre boyunca şiddete uğradığını ifade eden katılımcıların yalnızca %33,9'u şiddet olayının nedenlerini araştırmıştır.

Tablo:22

Şiddet Olayında Nedenlerin Araştırılma Durumu

				n	%
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Araştırma	Hayır	1745	66,1
			Evet	896	33,9

Şiddet Olayının Nedenlerini Araştıran Kişi

Sağlık sektöründe çalıştığı süre boyunca şiddete uğradığını ifade eden katılımcıların yalnızca %33,9'u şiddet olayının nedenlerinin araştırıldığını belirtmiştir. Bu araştırmaların %75,8'ini polis, %17,6'sını yönetici tarafından yürütülmüştür.

Tablo:23

Şiddet Olayının Nedenlerini Araştıran Kişi

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Araştıran	Polis	700	75,8
			Yönetici	162	17,6
			Diğer	61	6,6

Saldırganın Akıbetine İlişkin Durum

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden katılımcılara sonuç sorulduğunda %62,1'i hiçbir şey yapılmadığını, %13,9'u ne olduğunu bilmediğini, %11,6'sı sözlü uyarı yapıldığını, %5,4'ü saldırıya dava açıldığını ve %4,8'inin polise rapor edildiğini belirtmiştir.

Tablo:24

Saldırganın Akıbetine İlişkin Durum

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Sonuç	Hiçbir şey yapılmadı	1641	62,1
			Sözlü uyarı yapıldı	306	11,6
			Polise rapor edildi	127	4,8
			Saldırıya dava açıldı	143	5,4
			Bilmiyorum	367	13,9
			Diğer	57	2,2

Şiddet Olayı Durumunda Amirin Önerileri

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden katılımcılara amiriniz danışmanlık önerdi mi diye sorduğumuzda %61'i hayır cevabını vermiştir.

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden katılımcılara amir konuşmanızı önerdi mi diye sorulduğunda %44,9'u hayır yanıtını vermiştir.

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden katılımcılara amiriniz olayı rapor etmenize olanak sağladı mı diye sorulduğunda %53,8'i hayır cevabını vermiştir.

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden katılımcılara amiriniz destek sağlamayı önerdi mi diye sorulduğunda ise %57,9'u hayır yanıtını vermiştir.

Tablo:25

Şiddet Olayı Durumunda Amirin Önerileri

		n	%
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Amiriniz danışmanlık önerdi mi?	Hayır 1610 61,0 Evet 1031 39,0
		Amir konuşmanızı önerdi mi?	Hayır 1187 44,9 Evet 1454 55,1
		Amiriniz olayı rapor etmenize olanak sağladı mı?	Hayır 1422 53,8 Evet 1219 46,2
		Amir destek sağlamayı önerdi mi?	Hayır 1529 57,9 Evet 1112 42,1

Şiddet Olayının Ele Alınışındaki Tavırdan Duyulan Memnuniyet

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden katılımcılara şiddet olayının ele alınışındaki tavırdan memnun musunuz sorusuna katılımcıların %56,7'si hayır diye yanıt vermiştir.

Tablo:26

Şiddet Olayının Ele Alınışındaki Tavırdan Duyulan Memnuniyet

			n	%	
Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	Evet	Şiddet olayının ele alınışındaki tavırdan memnun musunuz?	Hayır, memnun değilim.	1497	56,7
			Evet, memnunuzum.	1144	43,3

Şiddet Olayının Rapor Edilmeme Durumunun Nedeni

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden ancak rapor etmediğini belirten katılımcılara şiddet olayını neden rapor etmedikleri sorulduğunda ise %27,6'sı konunun önemli olmadığını, %24'ünün negatif sonuçlarından korktuğunu, %19,8'i ise durumu mesleğinin bir parçası olarak düşündüğünü, %8,1'i **şikayet** etmeyi gereksiz bulduğunu ve %7,4'ü kime rapor edeceğini bilmediğini belirtmiştir.

Tablo:27

Şiddet Olayının Rapor Edilmeme Durumunun Nedeni

			n	%
Şiddet olayını rapor etmemenizin sebebi nedir?		Önemli değildi	728	27,6
		Utandım	33	1,2
		Kendimi suçlu hissettim	63	2,4
		Negatif sonuçlarından korktum	635	24,0
		Gereksiz buldum	214	8,1
		Kime rapor edeceğimi bilemedim	195	7,4
		Mesleğimin bir parçası olarak düşündüm	523	19,8
		Diğer	250	9,5

Son 12 Ayda Şiddet Olayına Tanık Olma Durumu

Katılımcıların %49,8'i son 12 ay içinde şiddet olayına şahit olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo:28

Son 12 Ayda Şiddet Olayına Tanık Olma Durumu

		n	%
Son 12 Ay içinde şiddet olayına şahit oldunuz mu?	Hayır	4018	50,2
	Evet	3983	49,8

Tanık Olunan Şiddet Olayının Sıklığı (Son 12 Ay)

Son 12 ay içinde işyerinde şiddet olayına tanık olduğunu belirten katılımcıların şiddet olayına tanık olma sıklıkları değişiklik göstermektedir. Evet yanıtını veren katılımcıların %46,3'ü bir kere, %18,2'si 2-4 defa, %13,4'ü ayda birkaç kez, %9,9'u 5-10 defa, %6,7'si her gün ve %5,4'ü ise haftada bir kez şahit olduğunu belirtmiştir.

Tablo:29

Tanık Olunan Şiddet Olayının Sıklığı (Son 12 Ay)

		n	%
Son 12 ay içinde şiddet olaylarına hangi sıklıkta şahit oldunuz?	Bir kere	1876	46,3
	2-4 defa	735	18,2
	5-10 defa	402	9,9
	Ayda birkaç kez	544	13,4
	Haftada bir kez	220	5,4
	Her gün	271	6,7

Son 12 Ayda Şiddet Olayı Rapor Etme Durumu

Katılımcıların %34,5'i işyerinde son 12 ay içinde şahit ya da mağdur olarak şiddete dair bir olay rapor ettiğini belirtmiştir.

Tablo:30

Son 12 Ayda Şiddet Olayı Rapor Etme Durumu

		n	%
İşyerinizde son 12 ay içinde şahit ya da mağdur olarak şiddete dair bir olay rapor ettiniz mi?	Hayır	5244	65,5
	Evet	2757	34,5

Şiddet Olayının Çalışanı Etkileme Durumu

Katılımcıların %89,2'si işyerinde yaşanan şiddet olaylarının kendisini etkilediğini belirtmiştir.

Tablo:31

Şiddet Olayının Çalışanı Etkileme Durumu

		n	%
İş yerinizdeki şiddet olayları sizi etkiler mi?	Hayır	863	10,8
	Evet	7138	89,2

Şiddet Olayının Bildirimi için Sağlanan Olanak Durumu

Araştırmaya katılan kişilerin iş yerinizde şiddeti bildirmek için belirli düzenlemeler/işlemler var mı? diye sorulduğunda katılımcıların %16,5'i olmadığını, %83,5'i olduğunu belirtmiştir.

Tablo:32

Şiddet Olayının Bildirimi için Sağlanan Olanak Durumu

		n	%
İş yerinizde şiddeti bildirmek için belirli düzenlemeler/işlemler var mı?	Hayır	1324	16,5
	Evet	6677	83,5

Kullanımı Konusunda Bilgi Düzeyi

İş yerinizde şiddeti bildirmek için belirli düzenlemeler/işlemler var mı? sorusuna evet var diye cevap verenlere bu düzenlemeleri/işlemleri nasıl kullanacağınızı biliyor musunuz? Diye sorulduğunda ise %91,3'ü evet, %8,7'si hayır diye cevap vermiştir.

Tablo:33 Kullanımı Konusunda Bilgi Düzeyi

		n	%		
İş yerinizde şiddeti bildirmek için belirli düzenlemeler/işlemler var mı?	Evet	Eğer EVET ise, bu düzenlemeleri/işlemleri nasıl kullanacağınızı biliyor musunuz?	Hayır	583	8,7
			Evet	6094	91,3

İşyerinde Şiddet Olayını Bildirmeye Yönelik Teşvik Durumu

Katılımcılara iş yerinde iş yeri şiddetini bildirmeye yönelik teşvik var mı? diye sorulduğunda katılımcıların %75,1'i evet diye yanıt verirken, %24,9'u hayır diye cevap vermiştir.

Tablo:34 İşyerinde Şiddet Olayını Bildirmeye Yönelik Teşvik Durumu

		n	%
İş yerinde iş yeri şiddetini bildirmeye yönelik teşvik var mı?	Hayır	1990	24,9
	Evet	6011	75,1

İşyerinde Şiddet Olayını Bildirmeye Teşvik Eden Kişi

İş yerinde iş yeri şiddetini bildirmeye yönelik teşvik var mı sorusuna evet var diye cevap verenlere, iş yeri şiddetini bildirmeye kim teşvik ediyor diye sorulduğunda katılımcıların %57,7'si yönetim tarafından, %46,6'sı sendika tarafından, %43,8'i meslektaşları tarafından, %10,9'u arkadaşları tarafından, %3,6'sı ise dernekler tarafından teşvik edildiğini belirtmiştir.

Tablo:35

İşyerinde Şiddet Olayını Bildirmeye Teşvik Eden Kişi

		n	%	
İş yerinde iş yeri şiddetini bildirmeye yönelik teşvik var mı?	Yönetim	Hayır	2484	41,3
		Evet	3527	58,7
	Meslektaşlar	Hayır	3377	56,2
		Evet	2634	43,8
	Sendika	Hayır	3211	53,4
		Evet	2800	46,6
	Dernekler	Hayır	5792	96,4
		Evet	219	3,6
	Arkadaşlar	Hayır	5358	89,1
		Evet	653	10,9
	Diğerleri	Hayır	5640	93,8
		Evet	371	6,2

İşyerinde Şiddet ile İlgili Alınan Önlemler

Araştırmaya katılanlara işyerinde şiddet ile ilgili alınan önlemleri yeterli mi diye sorulduğunda katılımcıların %17,1'i güvenlik kameralarının yetersiz olduğunu, %82,9'u yeterli olduğunu, %78,5'i çevre düzenlemelerinin yetersiz olduğunu, %21,5'i yeterli olduğunu, %33,6'sının güvenlik kamerası görüntülerinin yetersiz, %66,4'ü yeterli olduğunu, %78,7'si

hasta protokollerinin yetersiz olduğunu, %21,3'ü yeterli olduğunu, %81,2'si çalışan sayısının yetersiz olduğunu, %18,8'i yeterli olduğunu, %85,5'i çalışma zamanlarının değiştirilmesinin yeterli olacağını, %14,5'i yeterli olmayacağını, %86,5'i yalnız çalışma saatlerinin azaltılmasının yeterli olmayacağını, %13,5'i yeterli olacağını, %66,8'in eğitimin yeterli olmayacağını, %33,2'si yeterli olacağını belirtmiştir.

Tablo:36

İşyerinde Şiddet ile İlgili Alınan Önlemler Yeterli mi?

		n	%
Güvenlik kamerası	Hayır	1372	17,1
	Evet	6629	82,9
Çevre düzenlemeleri	Hayır	6283	78,5
	Evet	1718	21,5
Güvenlik kamerası görüntüleri	Hayır	2685	33,6
	Evet	5316	66,4
Hasta protokelleri	Hayır	6298	78,7
	Evet	1703	21,3
Çalışan sayısının artırılması	Hayır	6499	81,2
	Evet	1502	18,8
Çalışma zamanlarının değiştirilmesi	Hayır	6842	85,5
	Evet	1159	14,5
Yalnız çalışma saatlerinin azaltılması	Hayır	6917	86,5
	Evet	1084	13,5
Eğitim	Hayır	5344	66,8
	Evet	2657	33,2
Diğer	Hayır	7347	91,8
	Evet	654	8,2

Şiddetin Önlenmesi için Alınacak Tedbirlerin Etkinliği

Araştırmaya katılanlara bundan sonra alınacak tedbirlerin etkinliği sorulduğunda katılımcıların %81,8'i güvenlik elemanlarının yararlı olacağını, %18,2'si olmayacağını, %56,6'sı çevre düzenlemesinin yararlı, %43,4'ü yararsız olacağını, %84,3'ü güvenlik kamerası görüntülerinin yeterli, %15,7'si ise yararsız olacağını, %59,2'si yararlı, %40,8'i ise yararsız olduğunu, %67'si çalışan sayısının artırılmasının yararlı, %33'ü yararsız olduğunu, %56,3'ü çalışma zamanının değiştirilmesinin yararlı, %43,7'si yararlı olmayacağını, %60,6'sı yalnız çalışma saatlerinin azaltılmasının yararlı, %39,4'ü yararlı olmayacağını, %78,7'si eğitimin yararlı olacağını, %21,3'ü yararsız olacağını belirtmiştir.

Tablo:37

Şiddetin Önlenmesi için Alınacak Tedbirlerin Etkinliği

		n	%
Güvenlik elemanı	Hayır yararlı değil.	1459	18,2
	Evet yararlı.	6542	81,8
Çevre düzenlemesi	Hayır yararlı değil.	3472	43,4
	Evet yararlı.	4529	56,6
Güvenlik kamerası görüntüleri	Hayır yararlı değil.	1253	15,7
	Evet yararlı.	6748	84,3
Hasta protokolleri	Hayır yararlı değil.	3264	40,8
	Evet yararlı.	4737	59,2
Çalışan sayısının artırılması	Hayır yararlı değil.	2638	33,0
	Evet yararlı.	5363	67,0
Çalışma zamanlarının değiştirilmesi	Hayır yararlı değil.	3499	43,7
	Evet yararlı.	4502	56,3
Yalnız çalışma saatlerinin azaltılması	Hayır yararlı değil.	3150	39,4
	Evet yararlı.	4851	60,6
Eğitim	Hayır yararlı değil.	1701	21,3
	Evet yararlı.	6300	78,7

Şiddet Olayının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Şiddet olayının meslek grupları arasında farklılık gösterip göstermediği hipotez testi ile sınınmıştır.

H_0 : Şiddet olayı meslek grupları arasında farklılık göstermez.

H_1 : Şiddet olayı meslek grupları arasında farklılık gösterir.

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?

	Hayır		Evet				
	n	%	Column n N %	N	%	Column n N %	
Meslek	Acil Tıp Teknisyeni/ Paramedik	12	31,6	0,2%	26	68,4	1,0%
	Ambulans sürücüsü	324	58,3	6,0%	232	41,7	8,8%
	Teknik Destek Personeli	100	73,0	1,9%	37	27,0	1,4%
	Biyomedikal	46	82,1	0,9%	10	17,9	0,4%
	Destek Personeli	1574	84,8	29,4%	282	15,2	10,7%
	Diğer	114	69,9	2,1%	49	30,1	1,9%
	Güvenlik Görevlisi	367	50,8	6,8%	355	49,2	13,4%
	Hasta danışma ve hasta takip işleri	76	57,1	1,4%	57	42,9	2,2%
	Hasta karşılama ve yönlendirme görevlisi	332	59,7	6,2%	224	40,3	8,5%
	Hekim	333	76,6	6,2%	102	23,4	3,9%
	Hemşire	156	57,4	2,9%	116	42,6	4,4%
	İdari Destek Personeli	73	65,8	1,4%	38	34,2	1,4%

Klinik destek elemanı (hastane)	953	72,9	17,8%	354	27,1	13,4%
Sterilizasyon ve dezenfeksiyon	69	95,8	1,3%	3	4,2	0,1%
Tıbbi dokümantasyon	49	51,0	0,9%	47	49,0	1,8%
Tıbbi sekreterlik	441	46,6	8,2%	506	53,4	19,2%
Yardımcı klinik elemanı (diş)	253	60,4	4,7%	166	39,6	6,3%
Yaşlılar ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmetler	32	88,9	0,6%	4	11,1	0,2%
Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	47	67,1	0,9%	23	32,9	0,9%
Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri	9	47,4	0,2%	10	52,6	0,4%

Pearson Chi-Square Tests

		Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?
Meslek	Chi-square	706,520
	df	19
	Sig.	,000*

$\chi^2=706,520$; $p=0,000<0,05=\alpha$ H_0 Reddedilir.

Yukarıda verilen hipotezi test etmek için χ^2 testinden yararlanılmıştır. Buna göre $\chi^2=706,520$, $p<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Şiddet olayı ile meslek grupları arasında farklılık gösterir. Meslek grupları içinde en çok şiddette maruz kalan grup Acil Tıp Teknisyeni/Paramedik'lerdir.

Şiddet Olayının Cinsiyete Göre Dağılımı

Şiddet olayının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği hipotez testi ile sınanmıştır.

H_0 : Şiddet olayı cinsiyete göre farklılık göstermez.

H_1 : Şiddet olayı cinsiyete göre farklılık gösterir.

		Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?					
		Hayır			Evet		
		n	%	Column N %	n	%	Column N %
Cinsiyet	Erkek	2758	67,3	51,5%	1343	32,7	50,9%
	Kadın	2602	66,7	48,5%	1298	33,3	49,1%

Pearson Chi-Square Tests

		Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?	
Cinsiyet	Chi-square		,258
	df		1
	Sig.		,612

$\chi^2=0,258$; $p=0,612 > 0,05 = \alpha$ H_0 Reddedilmez.

Yukarıda verilen hipotezi test etmek için χ^2 testinden yararlanılmıştır. Buna göre $\chi^2=0,258$, $p > 0,05$ olduğundan H_0 reddedilmez. Şiddet olayı cinsiyete göre farklılık göstermez.

Şiddet Olayının Çalışma Saatlerine Göre Dağılımı

Şiddet olayının çalışma saatlerine göre farklılık gösterip göstermediği hipotez testi ile sınanmıştır.

H_0 : Şiddet olayı çalışma saatlerine göre farklılık göstermez.

H_1 : Şiddet olayı çalışma saatlerine göre farklılık gösterir.

		Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?					
		Hayır			Evet		
Çalışma saatleri		n	%	Column N %	n	%	Column N %
	Sadece gündüz	2914	71,3	54,4%	1172	28,7	44,4%
	Gündüz ve gece dönüşümlü	2255	63,2	42,1%	1313	36,8	49,7%
	Sadece gece	88	52,1	1,6%	81	47,9	3,1%
	Diğer	103	57,9	1,9%	75	42,1	2,8%

Pearson Chi-Square Tests

		Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?
Çalışma saatleri	Chi-square	81,473
	df	3
	Sig.	,000*

$\chi^2=81,473$; $p=0,000<0,05=\alpha$ H_0 Reddedilir.

Yukarıda verilen hipotezi test etmek için χ^2 testinden yararlanılmıştır. Buna göre $\chi^2=81,473$ ve $p<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Şiddet olaylarının sıklığı çalışma saatlerine göre farklılık gösterir. Çalışma saatlerine göre şiddet olayları ile en çok karşılaşan personeller sadece gece çalışan sağlık personelidir.

Fiziksel Şiddetin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

H_0 :Fiziksel şiddet meslek grupları arasında farklılık göstermez.

H_1 : Fiziksel şiddet meslek grupları arasında farklılık gösterir.

		Fiziksel Şiddet Olayı					
		Hayır			Evet		
		n	%	Column N %	N	%	Column N %
Meslek	Acil Tıp Teknisyeni/ Paramedik	25	65,8	0,4%	13	34,2	1,3%
	Ambulans sürücüsü	431	77,5	6,1%	125	22,5	12,7%
	Teknik Destek Personeli	115	83,9	1,6%	22	16,1	2,2%
	Biyomedikal	48	85,7	0,7%	8	14,3	0,8%
	Destek Personeli	1803	97,1	25,7%	53	2,9	5,4%
	Diğer	147	90,2	2,1%	16	9,8	1,6%
	Güvenlik Görevlisi	519	71,9	7,4%	203	28,1	20,6%
	Hasta danışma ve hasta takip işleri	110	82,7	1,6%	23	17,3	2,3%
	Hasta karşılama ve yönlendirme görevlisi	466	83,8	6,6%	90	16,2	9,1%
	Hekim	382	87,8	5,4%	53	12,2	5,4%
	Hemşire	220	80,9	3,1%	52	19,1	5,3%
	İdari Destek Personeli	102	91,9	1,5%	9	8,1	0,9%
	Klinik destek elemanı (hastane)	1203	92,0	17,1%	104	8,0	10,5%
	Sterilizasyon ve dezenfeksiyon	71	98,6	1,0%	1	1,4	0,1%

Tıbbi dokümantasyon	80	83,3	1,1%	16	16,7	1,6%
Tıbbi sekreterlik	834	88,1	11,9%	113	11,9	11,5%
Yardımcı klinik elemanı (diş)	357	85,2	5,1%	62	14,8	6,3%
Yaşlılar ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmetler	35	97,2	0,5%	1	2,8	0,1%
Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	56	80,0	0,8%	14	20,0	1,4%
Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri	11	57,9	0,2%	8	42,1	0,8%

Pearson Chi-Square Tests

		Fiziksel Şiddet Olayı
Meslek	Chi-square	475,351
	df	19
	Sig.	,000*

$\chi^2=475,351$; $p=0,000<0,05=\alpha$ H_0 Reddedilir.

Yukarıda verilen hipotezi test etmek için χ^2 testinden yararlanılmıştır. Buna göre $\chi^2=475,351$ $p<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Fiziksel şiddet olayı yaşanması durumu mesleklere göre farklılık gösterir. Bu türden şiddete en çok maruz kalan meslek grupları zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri ve Acil Tıp Teknisyeni/Paramedik meslek gruplarıdır.

Bullying/Mobbing Şiddetinin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

H_0 : Bullying/Mobbing şiddeti meslek grupları arasında farklılık göstermez.

H_1 : Bullying/Mobbing şiddeti meslek grupları arasında farklılık gösterir.

		Bullying/Mobbing Şiddetinin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı					
		Hayır			Evet		
Meslek		n	%	Column N %	n	%	Column N %
		Acil Tıp Teknisyeni/ Paramedik	22	57,9	0,3%	16	42,1
Ambulans sürücüsü	446	80,2	6,7%	110	19,8	8,4%	
Teknik Destek Personeli	106	77,4	1,6%	31	22,6	2,4%	
Biyomedikal	47	83,9	0,7%	9	16,1	0,7%	
Destek Personeli	1710	92,1	25,6%	146	7,9	11,2%	
Diğer	132	81,0	2,0%	31	19,0	2,4%	
Güvenlik Görevlisi	569	78,8	8,5%	153	21,2	11,7%	
Hasta danışma ve hasta takip işleri	97	72,9	1,4%	36	27,1	2,8%	
Hasta karşılama ve yönlendirme görevlisi	431	77,5	6,4%	125	22,5	9,5%	
Hekim	366	84,1	5,5%	69	15,9	5,3%	
Hemşire	210	77,2	3,1%	62	22,8	4,7%	
İdari Destek Personeli	85	76,6	1,3%	26	23,4	2,0%	
Klinik destek elemanı (hastane)	1133	86,7	16,9%	174	13,3	13,3%	

Sterilizasyon ve dezenfeksiyon	70	97,2	1,0%	2	2,8	0,2%
Tıbbi dokümantasyon	72	75,0	1,1%	24	25,0	1,8%
Tıbbi sekreterlik	786	83,0	11,7%	161	17,0	12,3%
Yardımcı klinik elemanı (diş)	308	73,5	4,6%	111	26,5	8,5%
Yaşlılar ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmetler	32	88,9	0,5%	4	11,1	0,3%
Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	56	80,0	0,8%	14	20,0	1,1%
Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri	14	73,7	0,2%	5	26,3	0,4%

Pearson Chi-Square Tests

Bullying/Mobbing Şiddetinin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek	Chi-square	235,147
	df	19
	Sig.	,000*

$\chi^2=235,147$; $p=0,000<0,05=\alpha$ H_0 Reddedilir.

Yukarıda verilen hipotezi test etmek için χ^2 testinden yararlanılmıştır. Buna göre $\chi^2=235,147$; $p<0,05$ olduğundan H_0 reddedilir. Bullying/Mobbing şiddet olayı yaşanması durumu mesleklere göre farklılık gösterir. Bullying/Mobbing'e en çok maruz kalan meslek grubu Acil Tıp Teknisyeni/Paramedik meslek grubudur.

Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?

	Hayır			Evet			
	n	%	Column N %	N	%	Column N %	
Meslek	Acil Tıp Teknisyeni/ Paramedik	12	31,6	0,2%	26	68,4	1,0%
	Ambulans sürücüsü	324	58,3	6,0%	232	41,7	8,8%
	Teknik Destek Personeli	100	73,0	1,9%	37	27,0	1,4%
	Biyomedikal	46	82,1	0,9%	10	17,9	0,4%
	Destek Personeli	1574	84,8	29,4%	282	15,2	10,7%
	Diğer	114	69,9	2,1%	49	30,1	1,9%
	Güvenlik Görevlisi	367	50,8	6,8%	355	49,2	13,4%
	Hasta danışma ve hasta takip işleri	76	57,1	1,4%	57	42,9	2,2%
	Hasta karşılama ve yönlendirme görevlisi	332	59,7	6,2%	224	40,3	8,5%
	Hekim	333	76,6	6,2%	102	23,4	3,9%
	Hemşire	156	57,4	2,9%	116	42,6	4,4%
	İdari Destek Personeli	73	65,8	1,4%	38	34,2	1,4%
	Klinik destek elemanı (hastane)	953	72,9	17,8%	354	27,1	13,4%
	Sterilizasyon ve dezenfeksiyon	69	95,8	1,3%	3	4,2	0,1%
	Tıbbi dokümantasyon	49	51,0	0,9%	47	49,0	1,8%
	Tıbbi sekreterlik	441	46,6	8,2%	506	53,4	19,2%
	Yardımcı klinik elemanı (diş)	253	60,4	4,7%	166	39,6	6,3%

Yaşlılar ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmetler	32	88,9	0,6%	4	11,1	0,2%
Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	47	67,1	0,9%	23	32,9	0,9%
Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri	9	47,4	0,2%	10	52,6	0,4%

Şiddet olayı ile sağlık alanında çalışan meslek grupları arasında farklılık göstermektedir. Buna göre meslek grupları içinde en çok şiddete maruz kalan grup Acil Tıp Teknisyeni/Paramedik'lerdir. En az şiddete uğrayan meslek grubu ise yaşlılara ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmet çalışanları olarak belirlenmiştir.

Şiddet Olayının Cinsiyete Göre Dağılımı

		Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?					
		Hayır			Evet		
		n	%	Column N %	n	%	Column N %
Cinsiyet	Erkek	2758	67,3	51,5%	1343	32,7	50,9%
	Kadın	2602	66,7	48,5%	1298	33,3	49,1%

Yapılan testlerde şiddet olayının sağlık sektörü için cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmüştür.

Şiddet Olayının Çalışma Saatlerine Göre Dağılımı

		Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördünüz mü?					
		Hayır			Evet		
Çalışma saatleri		n	%	Column N %	n	%	Column N %
		Sadece gündüz	2914	71,3	54,4%	1172	28,7
Gündüz ve gece dönüşümlü	2255	63,2	42,1%	1313	36,8	49,7%	
Sadece gece	88	52,1	1,6%	81	47,9	3,1%	
Diğer	103	57,9	1,9%	75	42,1	2,8%	

Yapılan testlere göre şiddet olaylarının sıklığı çalışma saatlerine göre farklılık göstermektedir. Çalışma saatlerine göre şiddet olayları ile en çok karşılaşan personeller sadece gece çalışan sağlık personelidir.

Fiziksel Şiddetin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

		Fiziksel Şiddet Olayı					
		Hayır			Evet		
Meslek		n	%	Column N %	N	%	Column N %
		Acil Tıp Teknisyeni/ Paramedik	25	65,8	0,4%	13	34,2
Ambulans sürücüsü	431	77,5	6,1%	125	22,5	12,7%	
Teknik Destek Personeli	115	83,9	1,6%	22	16,1	2,2%	
Biyomedikal	48	85,7	0,7%	8	14,3	0,8%	
Destek Personeli	1803	97,1	25,7%	53	2,9	5,4%	
Diğer	147	90,2	2,1%	16	9,8	1,6%	
Güvenlik Görevlisi	519	71,9	7,4%	203	28,1	20,6%	

Hasta danışma ve hasta takip işleri	110	82,7	1,6%	23	17,3	2,3%
Hasta karşılama ve yönlendirme görevlisi	466	83,8	6,6%	90	16,2	9,1%
Hekim	382	87,8	5,4%	53	12,2	5,4%
Hemşire	220	80,9	3,1%	52	19,1	5,3%
İdari Destek Personeli	102	91,9	1,5%	9	8,1	0,9%
Klinik destek elemanı (hastane)	1203	92,0	17,1%	104	8,0	10,5%
Sterilizasyon ve dezenfeksiyon	71	98,6	1,0%	1	1,4	0,1%
Tıbbi dokümantasyon	80	83,3	1,1%	16	16,7	1,6%
Tıbbi sekreterlik	834	88,1	11,9%	113	11,9	11,5%
Yardımcı klinik elemanı (diş)	357	85,2	5,1%	62	14,8	6,3%
Yaşlılar ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmetler	35	97,2	0,5%	1	2,8	0,1%
Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	56	80,0	0,8%	14	20,0	1,4%
Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri	11	57,9	0,2%	8	42,1	0,8%

Fiziksel şiddet olayı yaşanması durumu mesleklere göre farklılık gösterir. Bu türden şiddete en çok maruz kalan meslek grupları zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri ve Acil Tıp Teknisyeni/Paramedik meslek gruplarıdır.

Bullying/Mobbing Şiddetinin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

		Bullying/Mobbing Şiddetinin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı					
		Hayır			Evet		
		n	%	Column N %	n	%	Column N %
Meslek	Acil Tıp Teknisyeni/ Paramedik	22	57,9	0,3%	16	42,1	1,2%
	Ambulans sürücüsü	446	80,2	6,7%	110	19,8	8,4%
	Teknik Destek Personeli	106	77,4	1,6%	31	22,6	2,4%
	Biyomedikal	47	83,9	0,7%	9	16,1	0,7%
	Destek Personeli	1710	92,1	25,6%	146	7,9	11,2%
	Diğer	132	81,0	2,0%	31	19,0	2,4%
	Güvenlik Görevlisi	569	78,8	8,5%	153	21,2	11,7%
	Hasta danışma ve hasta takip işleri	97	72,9	1,4%	36	27,1	2,8%
	Hasta karşılama ve yönlendirme görevlisi	431	77,5	6,4%	125	22,5	9,5%
	Hekim	366	84,1	5,5%	69	15,9	5,3%
	Hemşire	210	77,2	3,1%	62	22,8	4,7%
	İdari Destek Personeli	85	76,6	1,3%	26	23,4	2,0%
	Klinik destek elemanı (hastane)	1133	86,7	16,9%	174	13,3	13,3%

Sterilizasyon ve dezenfeksiyon	70	97,2	1,0%	2	2,8	0,2%
Tıbbi dokümantasyon	72	75,0	1,1%	24	25,0	1,8%
Tıbbi sekreterlik	786	83,0	11,7%	161	17,0	12,3%
Yardımcı klinik elemanı (diş)	308	73,5	4,6%	111	26,5	8,5%
Yaşlılar ve bedensel engelliler için barınacak yer sağlamaksızın verilen sosyal hizmetler	32	88,9	0,5%	4	11,1	0,3%
Yaşlılara ve bedensel engellilere yönelik yatılı bakım faaliyetleri	56	80,0	0,8%	14	20,0	1,1%
Zihinsel engellilik, ruh sağlığı ve madde bağımlılığına yönelik yatılı bakım faaliyetleri	14	73,7	0,2%	5	26,3	0,4%

Bullying/Mobbing şiddet olayı yaşanması durumu mesleklere göre farklılık gösterir. Bullying/Mobbing'e en çok maruz kalan meslek grubu Acil Tıp Teknisyeni/Paramedik meslek grubudur.

SONUÇ

SONUÇ

Uluslararası Çalışma Ofisi (International Labor Office), Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organisation) , Uluslararası Kamu Hizmetleri Federasyonu (Public Services International) ve Uluslararası Hemşireler Konseyi (International Council of Nurses) tarafından düzenlenen Sağlık Sektöründe işyerlerinde şiddet ('Workplace Violence in the Health Sector') raporuna göre sağlık çalışanlarının % 50'den fazlası, son bir yılda psikolojik veya fiziksel şiddete uğradığını belirtmiştir. Bu oran, Bulgaristan'da %75.8, Güney Afrika'da %60, Avustralya'da %67.2 ve Brezilya'da ise %46.7'dir. İngiltere ve İrlanda'da kaza yeri ve acil serviste şiddetin sıklığının incelendiği bir çalışmada, acil servis çalışanlarının sadece %9-17'si hiç fiziksel saldırıya uğramadığını belirtmiştir. Amerika Birleşik Devletlerinde 65 acil servisi kapsayan anket çalışmasında (3518 katılımcı) katılımcılardan sadece %25'i acil serviste çalışırken kendini güvende hissettiğini belirtmiştir.

Yukarıdaki verilerin ışığında, sağlıkta şiddetin sadece ülkemize özgü bir sorun olmadığı ortadadır. Fakat ülkemizde şiddet olaylarının son yıllarda belirgin bir artış kaydettiğini gözlemlemekteyiz.

Özellikle fiziksel şiddete uğrayan mağdurların saldırıdan sonra saldırının etkilerini derinden yaşamaya devam ettiği görülmektedir. Mağdurun kendisini güvende hissetmemesi, sürekli tetikte ve savunma halinde olması durumun vahametini ortaya koymaktadır.

Yapmış olduğumuz 8001 sağlık işyeri çalışanının katıldığı anketimiz de durumun vahametini ortaya koymuştur. Yapmış olduğumuz araştırmaya göre katılımcıların %78,6'sı son 12 ayda şiddete maruz kaldığını bildirmiştir. Çalışanların sağlık sektöründe çalıştıkları süre boyunca en çok karşılaştıkları şiddet türü sözel şiddettir. Sözel şiddeti mobbing, fiziksel şiddet ve cinsel şiddet takip etmektedir. Fiziksel şiddete maruz kaldığını ifade eden

katılımcılar, fiziksel şiddeti en çok hasta yakınlarından ve hastalardan geldiğini belirtirken, mobbingi ise en çok yöneticilerinden görmektedirler. Bu nedenle sağlık iş yerlerindeki şiddet sorununu yalnızca hasta ve hasta yakınlarıyla kısıtlamak yanlış olabilir. Çalışanların birbirine uyguladığı şiddet göz ardı edilmemelidir.

Şiddet rakamlarının yüksekliği sorunun bir boyutuysen bir diğer sorun ise çalışanların durumu olağan olarak değerlendirmesidir. Katılımcıların büyük bir kısmı şiddete uğramalarının olağan olduğunu belirtmiştir. Çalışanların bu durumu kabullenmesi ciddi şekilde ele alınması gereken başka bir sorundur. Çünkü şiddet asla olağanlaştırılmayacak kadar önemli bir konudur.

Şiddete uğradığını belirten katılımcılar uğradıkları şiddete ilişkin tutumlarında farklılık olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaklaşık %40'ı karşılaştıkları şiddete ilişkin hiçbir şey yapmamayı tercih etmektedir. Bu tercihin sebeplerine inilmesi oldukça önemlidir. Sendikamızın yürütmüş olduğu proje çerçevesinde verilen işyeri şiddeti eğitimlerinde, eğitime katılan çalışanlarda da benzer eğilimler görülmüştür. Sebebi sorulduğunda ise araştırma sonuçlarıyla paralel sonuçlara rastlanmıştır. Katılımcıların bir kısmı durumu olağan karşılarken, bir kısmı konuyu önemsemekte, bir kısmı da daha fazla negatif sonuçlarla karşılaşabileceğini düşündüğü için hiçbir şey yapmamaktadır. Bu durum da bize sistemde bazı sorunların olduğunu ve çalışanların sisteme güvenmediğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan çalışanların neredeyse tamamı yaşadıkları şiddet olaylarının gerekli tedbirler alınsaydı engellenebileceğini düşünmektedir.

Daha önce alanda yapılan araştırmalarla paralel olarak şiddete uğrayan katılımcıların saldırıdan sonraki endişelerinin devam ettiğinin de altını çizmektedir. Fiziksel saldırıya uğrayanlar saldırı olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olduğunu, saldırıyla ilgili rahatsız eden

anıların, düşünce ve görüntülerin tekrarlandığını, saldırı ile ilgili duyguları hissetmekten kaçındığını, saldırı ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçındığını belirtmiştir. Sözel saldırıya uğrayan mağdurlarda da en çok endişe duyulan alan saldırıdan sonra devamlı tetikte ve savunma halinde olma durumudur. Bunu saldırı ile duyguları hissetmekten kaçınma ve saldırı ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma takip etmektedir.

Mobbinge uğrayan mağdurlarda ise saldırıdan sonra devamlı tetikte ve savunma halinde olma, saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anıların, düşünce ve görüntülerin tekrarlanması, ile saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma ve ile saldırı/şiddet ile ilgili düşünmekten ve bahsetmekten kaçınma yer almaktadır.

Cinsel tacize uğradığını ifade eden katılımcılarda ise Saldırı/şiddet ilgili duyguları hissetmekten kaçınma ve aynı oranda Saldırı/şiddet ile ilgili rahatsız eden anıların, düşünce ve görüntülerin tekrarlanması, saldırı/şiddet olayından sonra devamlı tetikte veya savunma halinde olma yer almaktadır.

İşyerinde şiddet görenlerin fiziksel olarak yaralandığı ve tedavi olmak zorunda kaldığı da araştırma ile ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonucunda ayrıca şiddet gören katılımcıların kendilerini toparlamak ya da tedavilerine devam etmek amacıyla izin almak durumunda kaldıkları da anlaşılmaktadır. Bu durum da bize şiddet olayının yaşanan anla sınırlı kalmadığını etkilerini devam ettirdiğini göstermektedir.

Katılımcılara şiddet olayının araştırılıp araştırılmadığı sorulduğunda şiddet olaylarının yalnızca üçte birinin araştırıldığı anlaşılmıştır. Bu durum işyeri şiddetinin engellenmesine de ciddi şekilde engel olmakta ve şiddet olaylarının kayıt altına alınmasına da mani olmaktadır. Bu durum işyeri şiddetiyle ilgili önemli bir sorundur. Çünkü gerçek şiddet rakamlarının ortaya çıkmasına mani olmaktadır. Rapor edilen ve araştırılan vakaların yetersizliğinin yanı sıra raporların büyük çoğunluğu hakkında herhangi

bir şey yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum işyeri şiddetinin yeterince önemsenmediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca şiddete uğradığını belirten katılımcıların çoğunluğu konunun ele alınış şekline memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.

Yine araştırmanın sonuçlarına göre Sağlık sektöründe çalıştığınız süre boyunca şiddet gördüğünü ifade eden ancak rapor etmediğini belirten katılımcılara şiddet olayını neden rapor etmedikleri sorulduğunda mağdurların büyük kısmının ya konuyu önemsemediğinin ya utandığının ya da sonuçlarından korktuğunu ortaya koymaktadır. Bu veri bize çalışanların konuyla ilgili ümitsizliğinin altını bir kez daha çizmiştir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer ilginç ve çarpıcı sonuç ise son 12 ayda şiddete şahit olduğunu belirten katılımcılardır. Bu katılımcıların %50'den fazlası işyerinde son 12 ayda minimum 2-4 kez şiddete tanık olduğunu, katılımcıların %25'inden fazlası ise ayda en az birkaç kez şiddete tanık olduğunu belirtmiştir. Bu veri bize sağlık işyerlerindeki şiddet sorunun büyüklüğü ve sıklığı anlamakta ciddi katkı sağlamaktadır.

Verilere göre katılımcıların yalnızca %34,5'i son 12 ay içinde şahit ya da mağdur olarak şiddete dair bir olayı rapor ettiğini belirtmiştir. Ancak aynı katılımcıların son 12 ay içinde %78,6'sı şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. Aradaki bu büyük fark bize şiddet mağdurlarının başlarına gelen sorunu ilgili yerlere yeterince bildirmediğini bir kez daha göstermektedir.

Araştırmaya katılanların %89,2'si işyerinde yaşanan şiddet olaylarının kendisini etkilediğini belirtmiştir. Bu durum da bize işyeri şiddetinin sadece mağduru değil tüm işyerini ve işyerinde çalışanları etkilediğini, olumsuz bir etkiye yol açtığını göstermektedir.

Katılımcılara iş yerlerinde alınan tedbirler sorulduğunda katılımcılar yalnızca güvenlik kameralarının yeterli olduğunu, onun dışında alınan tedbirlerin

tek başına yeterli olmayacağını belirtmişlerdir. Bu sonuç oldukça önemlidir çünkü sağlık işyerlerinde şiddete yönelik çeşitli riskler olsa da gerekli tedbirlerin yönetim tarafından alınmadığını ifade etmektedir.

Yapılan testlere göre şiddet olaylarının sıklığı çalışma saatlerine göre farklılık göstermektedir. Çalışma saatlerine göre şiddet olayları ile en çok karşılaşan personeller sadece gece çalışan sağlık personelidir.

ÖNERİLER

- Şiddet tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli bir sorundur ve her geçen gün artış göstermektedir. Ancak şiddet ile mücadele çok boyutlu bir çaba gerektirmektedir. Şiddet ile mücadele aile içinde çocukluk çağlarında eğitim ile başlar. Bu nedenle okul eğitimleri, meslek eğitimleri, mezuniyet sonrası eğitim, akran eğitimi ve hizmet içi eğitimlerde mutlaka yer almalıdır.
- Şiddet ile mücadele tek değil çok boyutlu bir kavramdır. Tüm yönleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle şiddetle mücadelede sosyal, kültürel ve politik yönleriyle de ele alınmalıdır.
- Sağlık alanında şiddet suçları sadece bağımlılar ya da ağır psikolojik bozukluğu olan insanlarca değil diğer sıradan insanlar tarafından da uygulanabildiği unutulmamalıdır. Sağlık iş yerlerinde alınan tedbirler bu kapsamda değerlendirilerek alınmalıdır.
- Sağlık işyerlerinde görev alan sağlık çalışanı ve diğer tüm paydaşlara sadece meslek eğitimleri değil "iletişim" ve "empati" eğitimleri de belirli aralıklarla verilmelidir. Tarafların pozitif iletişim ve ilişki kurmaları şiddetin azaltılmasında faydalı olacaktır.
- Sağlık Bakanlığının aldığı tedbirler dışında tüm sağlık kurumları kendi risk değerlendirmeleri multidisipliner bir kurul tarafından yapılarak, şiddeti önleme programlarını sistemlerine eklemelidir.

- Hastane güvenlik önlemleri artırılarak güvenlik görevlileri, şiddete eğilimli bireyleri izlemeli, bu bireylerle iletişim kurma becerileri konusunda güvenlik görevlilerine sürekli eğitim verilmeli ve eğitimler sık sık tekrarlanmalıdır.
- Sağlık çalışanlarının güvenlik eğitim programlarına katılmaları sağlanmalı ve yönetimlerin güvenlik amacıyla yürüttükleri politika, yöntem ve sistemler sağlık çalışanları tarafından bilinmelidir.
- Büyük küçük demeden tüm şiddet olaylarının mutlaka kayıt altına alınması hem gerçek rakamların ortaya çıkmasında hem de olayların soruşturulmasında etkili olacaktır.
- Rapor edilen hiçbir olay araştırılmadan kapatılmamalıdır. Her olay araştırılıp nedenleri ortaya çıkartılmalı ve gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Araştırmadan edinilen bir diğer önemli sonuçsa mağdurların çeşitli sebeplerle yaşadıkları şiddet olaylarını bildirmekten çekindiklerini göstermektedir. Ancak şiddetin ortaya çıkartılmasında, mağdurun korunup, saldırganın gerekli cezayı almasında daha da önemlisi işyerinde şiddetin önlenmesinde bu sayılar ve raporlar büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle mağdurların yaşadıkları şiddeti bildirmeleri teşvik edilmelidir.
- Alınan güvenlik tedbirleri mutlaka gözden geçirilmeli ve arttırılmalıdır.

